Maahanmuuttovirasto
Migrationsverket
Finnish Immigration Service

Lausunto

01.10.2026

MIG-2634294
00.03.00
MIGDno-2026-2621

Hallintovaliokunta
hav@eduskunta.fi

Maahanmuuttoviraston lausunto HE 109/2026 vp

Maahanmuuttovirasto kiittää hallintovaliokunnan kuulemispyynnöstä. Hallintovaliokunta on pyytänyt Maahanmuuttovirastoa esittämään asiantuntijakuulemisessaan viraston arvioita maahanmuuton tulevaisuuden kuvista sekä maahanmuutto-olettamista lähivuosille.

Maahanmuuttovirasto esittää lausuntonaan kohteliaimmin seuraavaa. Lausuntoa täydentää viraston liitteenä toimittama powerpoint-esitys, jossa kuvataan tulevaisuusarvioita yksityiskohtaisemmin.

Hallituksen esityksen 109/2026 vp nykytilan kuvauksessa kohdassa 2.2. Maahanmuutto Suomeen kuvataan muun muassa Suomen maahanmuuttohistoriaa sekä kerrotaan maahanmuuton nykytilasta. Lisäksi esityksen luvussa 4 viitataan Maahanmuuttoviraston tuottamiin tulevaisuusarvioihin.

Maahanmuuttovirasto toteaa, että pääosin esityksessä käytetyt Maahanmuuttoviraston tuottamat tulevaisuusarviot ovat ajantasaisia ja antavat oikean kuvan pitkän tähtäimen maahantulon kehityksen olettamasta. Maahanmuuttovirasto tekee maahanmuuton tulevaisuusarviot kolmesti vuodessa. Seuraava arvio toteutetaan marraskuussa 2026.

Maahanmuuttovirasto on päivittänyt tulevaisuusarviot esityksen antamisen jälkeen. Esimerkiksi tilapäisen suojelun osalta tilanne on muuttunut. Alla tarkemmin päivitetyistä tulevaisuusarvioista:

Tilapäinen suojelu

Esityksen laatimisen hetkellä tilapäisen suojelun jatkumisesta ei ole ollut tietoa, jonka johdosta esityksen vaikutusten arvioinnin laskelmat on tehty pohjautuen oletukseen, ettei tilapäinen suojelu jatku maaliskuun 2027 jälkeen. Maahanmuuttovirasto toteaa, että Euroopan unionin neuvosto on 30.7.2026 päättänyt tilapäisen suojelun jatkamisesta 4.3.2028 asti.

Tilapäisen suojelun tarve tulee siis jatkumaan ja Maahanmuuttoviraston arvion mukaan sekä vuonna 2026 että 2027 Suomeen saapuu noin 8000-10 000 tilapäisen suojelun hakijaa.

Ukrainasta Suomeen saapuvien hakijoiden määrään vaikuttavat sodan kesto sekä laajuus, Ukrainan humanitaarisen tilanteen kehittyminen, vastaanottokapasiteetin kuormittuminen erityisesti Ukrainan naapurimaissa sekä Baltiassa. Lisäksi vaikutuksia tilapäisen suojelun hakijoiden määrään

www.migri.fi

PL 10
00086 Maahanmuuttovirasto
puh. 0295 430 431
faksi 0295 411 720

PB 10
00086 Migrationsverket
tfn 0295 430 431
fax 0295 411 720

PO Box 10
FI-00086 Maahanmuuttovirasto
tel. +358 295 430 431
fax +358 295 411 720

arvioidaan olevan myös kansallisilla muutoksilla sosiaaliturvaan ja tilapäisen suojelun ehtoihin ukrainalaisten keskeisissä vastaanottomaissa. Ukrainan tilanteen ja samalla Suomeen saapuvien tilapäisen suojelun hakijoiden määrän arviointiin liittyy paljon epävarmuustekijöitä. On todennäköistä, että sotatilanteen jatkuessa muuttumattomana myös ukrainalaisten muuttoliike EU-alueelle jatkuu.

Turvapaikkahakemukset

Turvapaikan hakemisen määrien osalta Maahanmuuttovirasto arvioi hakemusten määrän pysyvän maltillisella tasolla.

Työntötekijät EU:n lähialueilla jatkuvat korkeina muun muassa konflikteista, lähtömaiden yhteiskunnallisesta epävakaudesta ja taloudellisesta näköalattomuudesta johtuen. Samaan aikaan joidenkin lähtömaiden tilanteet ovat myös kohentuneet ja EU-alueelle pääsy on jatkunut rajoitettuna, mistä johtuen EU-alueella jätettyjen turvapaikkahakemusten määrä on jatkunut laskevana. Tammi–maaliskuussa EU+-alueella (sis. EU-jäsenmaat, Norja ja Sveitsi) jätettiin hieman alle 180 000 turvapaikkahakemusta, mikä on noin 17 % vähemmän kuin viime vuoden vastaavana ajankohtana.

Suomessa ja muissa Pohjoismaissa turvapaikkahakemusten määrät ovat olleet EU:n yleisen kehityksen mukaisesti laskussa. Suomessa jätettiin tammi–toukokuussa yhteensä 717 ensimmäistä turvapaikkahakemusta, mikä on 7 % vähemmän kuin viime vuoden vastaavana ajankohtana.

Maahanmuuttoviraston arvion mukaan vuosina 2026 ja 2027 ensimmäisiä turvapaikkahakemuksia jätetään 1 500–2 500 kappaletta vuosittain. Kuluvan ja ensi vuoden osalta ei ole näköpiirissä tekijöitä, joiden perusteella hakemusmäärän voisi odottaa kasvavan merkittävästi suhteessa nykytasoon. Turvapaikanhakijoiden määrän lasku ja maahanmuuttopolitiikan kiristyminen EU-alueella yhdistettynä Schengen-alueella voimassa oleviin, useamman valtion maarajojen sisärajatarkastuksiin todennäköisesti pitävät Suomeen saapuvien turvapaikanhakijoiden määrän maltillisena.

Turvapaikkahakemusten määrän arviointiin liittyy epävarmuuksia. Esimerkiksi äkilliset muutokset keskeisten lähtö- ja kauttakulkumaiden tilanteissa voivat saada aikaan Suomeen asti ulottuvia yllättäviä heijastevaikutuksia.

Maahanmuuttoviraston tulevaisuusarvioiden ulkopuolelle on jätetty Suomeen kohdistuvat muuttoliikkeiden välineellistämiseen liittyvät operaatiot sekä niiden vaikutusten arviointi. Välineellistämisoperaatioihin varautuminen on osa sisäasianhallinnon valmius- ja varautumistoimintaa.

Opiskelijat

Opiskelijoiden ensimmäisiä oleskelulupahakemuksia jätettiin tammi–toukokuussa 2026 yhteensä 3 534, mikä on 25 % vähemmän kuin viime vuoden vastaavana ajankohtana. Hakemusmäärän viime vuosien kasvun pysähtymisen taustalla ovat todennäköisesti korkeakoulujen yhteishaussa vuoden 2025 alussa käyttöön otettu 100 euron hakemusmaksu, syksyllä 2026 voimaan tulevat täyskatteelliset lukukausimaksut sekä Suomen haastava

työmarkkinatilanne. Oleskeluluvan hakijoissa korostuivat tammi–toukokuussa edellisvuosien tapaan Aasian maat.

Maahanmuuttovirasto on laskenut arviota opiskeluperusteisten oleskelulupahakemusten määrästä. Arvion mukaan kuluvana vuonna jätetään yhteensä 11 000–12 000 hakemusta. Myös ensi vuoden hakemusmäärän odotetaan asettuvan samalle tasolle.

Opiskelijoiden ensimmäisten oleskelulupahakemusten määrän kehitykseen vaikuttavat muun muassa:

- kansainvälisten tutkinto-ohjelmien aloituspaikkojen määrä
- keskeisten lähtömaiden poliittinen, taloudellinen ja yhteiskunnallinen tilanne
- Suomen työmarkkinatilanne sekä vetovoima opiskelu- ja asumismaana.

Työperusteiset oleskeluluvat

Ensimmäisiä työperusteisia oleskelulupahakemuksia jätettiin tammi–toukokuussa 2026 yhteensä 6 156, mikä on 16 % enemmän kuin vuoden 2025 vastaavana ajankohtana. Hakemusmäärä kääntyi pieneen kasvuun useamman vuoden laskun jälkeen. Kuluvan vuoden kasvanutta hakemusmäärää selittää osaltaan meneillään olevat teollisuushankkeet (mm. laiva- ja telakkateollisuus, datakeskukset), joihin on rekrytoitu ulkomaista työvoimaa.

Maahanmuuttoviraston arvion mukaan ensimmäisten työperusteisten oleskelulupahakemusten määrä tulee nousemaan vuonna 2026 hieman viime vuotta korkeammaksi. Vuonna 2025 hakemuksia jätettiin yhteensä noin 11 000. Vuoden 2027 osalta hakemusmäärän maltillinen kasvu on mahdollista, jos Suomen talouskehitys on suotuisaa. Talouden epävarmuuden jatkuminen haastaa kuitenkin työperusteisen maahanmuuton ennakointia. Vuoden 2026 hakemusmääräksi arvioidaan 11 000–13 000 hakemusta ja vuoden 2027 12 000–14 000 hakemusta.

Oleskelulupahakemusten määrän kehitys riippuu ensisijaisesti talouden kehityksestä. Suhdannevaihteluista huolimatta Suomen väestön ikääntyminen ja osaajapula luovat tarpeen ulkomaiselle työvoimalle, minkä vuoksi työperusteisten oleskelulupahakemusten määrän odotetaan kääntyvän kasvuun, kun taloussuhdanne tasaantuu.

Ensimmäisten työperusteisten oleskelulupahakemusten määrään vaikuttavat muun muassa:

- heikentynyt taloussuhdanne ja sen kesto
- kansainvälisten rekrytointiverkostojen kehittyminen
- kansalliset toimenpideohjelmat ja
- työikäisen väestön määrän väheneminen ja työmarkkinoiden kohtaanto-ongelma.

Yksikön johtajan sijainen,

oikeuspäällikkö Jaakko Purontie

Johtava asiantuntija Martta Virkkala

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Maahanmuuttovirasto 01.10.2026 klo 16:02. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Liitteet Powerpoint-esitys; Maahanmuuttoviraston tulevaisuusarviot

Tiedoksi Hallintovaliokunta